

'keurmerken niet waterdicht, maar zeker nuttig'

Wanneer we het met mensen over Green and the Cities en duurzaamheid hebben, komen er vaak wat vragen over (vooral) het laatste onderwerp. Blijkbaar wordt je dan toch als een soort mini-expert gezien... Daarom een nieuwe reeks waarin begrippen uitgelegd worden. Niet omdat we denken dat we het allemaal weten. Nee, met behulp van de echte experts beantwoorden we al jullie vragen op het gebied van duurzaamheid. Heb je dus een vraag? Wil je weten wat het

verschil is tussen bepaalde begrippen? Green and the Cities' José zoekt het voor je uit! Stuur een [tweet](#), [mail](#) of laat een berichtje achter op Facebook! Wij zijn benieuwd naar jullie vragen!

Mijn broertje vroeg mij laatst: 'wat is nou het verschil tussen biologisch en ecologisch?' Ik stond eigenlijk met mijn mond vol tanden. Door vragen en opmerkingen van iedereen om mij heen merk ik dat er zoveel keurmerken zijn dat dat heel verwarrend is. In het chocoladeschap alleen zie ik al Fair Trade Original, Verkade met Max Havelaar keurmerk, huismerk chocolade met UTZ Certified logo... Om gek van te worden! Daarom de vraag aan de mensen van Rank a Brand: wat moet ik in het oerwoud aan keurmerken?

Rank a Brand-oprichter Niels Oskam is zo vriendelijk om me op het kantoor in Amsterdam te ontvangen. Daar legt hij me uit wat duurzaamheid nou eigenlijk is, vertelt hij me de valkuilen van alle termen op verpakkingen en pleidooit hij de waarde van keurmerken.

biologisch, organisch & ecologisch

Er staan heel veel termen op verpakkingen. Sommige zijn beschermd met een keurmerk, maar allemaal hebben ze afhankelijk van de context verschillende betekenissen.

Zo hebben de termen biologisch en organisch in de kern dezelfde betekenis, namelijk 'betrekking hebbend op biologie, dus biologisch in de zin van plantaardig, gemaakt van organische stoffen (van wat leeft zoals planten en bomen)'. Maar in het licht van duurzaamheid betekent biologisch of organisch geteeld dat 'biologische landbouw geen chemicaliën en kunstmest gebruikt.' Het is wettelijk vastgelegd of landbouwproducten als biologisch gelabeld mogen worden. Ieder EU-land heeft eigen biolabel (rechts dat van Nederland), en er is ook een EU-symbool (links).

Ecologisch heeft ook twee betekenissen. De eerste is 'betrekking hebbende op de ecologie'. De tweede, in de context van duurzaamheid, milieuvriendelijk. Dit begrip is dus erg breed, niet beschermd, en kan dus op vele manieren uitgelegd worden door bedrijven.

De eerste les van Niels: let dus goed op hoe de termen worden gebruikt en welke betekenis van toepassing is.

verschil tussen merk en keurmerk

Ook is er een verschil tussen gevoerde merken en keurmerken. Bij de eerste moet je denken aan AH Puur&Eerlijk en Fair Trade Original, bij de tweede aan Max Havelaar en Oké. Puur&Eerlijk is geen merk, maar een segment van Albert Heijn. Dit wordt dus niet gecontroleerd door onafhankelijke instanties. **Keurmerken** zijn een goede leidraad om te weten hoe duurzaam een product is.

Maar veel keurmerken zijn moeilijk te controleren. De productie vindt aan de andere kant van de wereld plaats, en hier in Nederland is moeilijk te testen of iets bijvoorbeeld fairtrade is. Daarom is Niels ook erg gesteld op biologische certificeringen. Het is namelijk makkelijk te testen of er pesticiden in een product zitten.

‘Geen enkel keurmerk is waterdicht’

Toch vind Niels dat we keurmerken niet moeten afschaffen. Want juist als een keurmerk een verpakking siert, kun je aan de bel trekken wanneer je het niet vertrouwt. Dit was ook het geval bij de commotie rondom de Lipton theeplantages die een Rainforest Alliance-keurmerk hebben¹. ‘Een Ghanees uit de Bijlmer trok aan de bel omdat zijn broer van de Ghaneese Fair Trade coöperatie geen fairtrade prijs betaald krijgt,’ vertelt Niels me. Door certificeringen kunnen de instanties dus makkelijker op hun beloftes aangesproken worden.

ruimte voor verbeteringen

Waterdicht of niet, een beleid met controles en investeringen is beter dan geen beleid. Toch kan er volgens Niels nog veel verbeterd worden. Zo is er nog niet veel transparantie vanuit de keurmerken zelf. Hij zou graag op de websites van keurmerken zien waar de gecertificeerde bossen, boerderijen en bedrijven zitten. En een klachtenrubriek zien. Iedereen die denkt dat er iets niet klopt kan dit dan aangeven, en iedereen kan dan meelesen, inclusief de reacties van het keurmerk zelf. Zo krijg je een door het publiek gecontroleerd systeem.

labelinfo: ranking de keurmerken

Imke van Schaaijk, hoofd research bij dezelfde duurzame database, raadt op Twitter de website [Labelinfo](#) aan. Hier kun je per product de mogelijke labels vinden. Ook heeft elk label op de homepage een logo waarmee je meteen om meer info kunt vragen. Bovendien is per product/sector heel goed te zien hoe de keurmerken scoren op sociale en milieucriteria én hoe goed dat gecontroleerd wordt. Een soort Rank a Brand voor keurmerken dus!

sneeuwbaaleffect

Al met al krijg ik bijna de neiging pessimistisch te worden. Keurmerken klinken mij als een vaak loze belofte. Daar weet Niels mij gelukkig van af te brengen. Hij meent dat we al een stuk verder zijn en dat er een sneeuwbaaleffect ontketent is. Wie weet komen we toch in een wereld waar de Triodos bank van droomt in deze advertentie!

¹ Wil je hier meer over weten? Lees dan [hier](#) een artikel hierover of lees [het rapport van SOMO](#) (Stichting Onderzoek Multinationale Ondernemingen).

Bron: Labelinfo.be, irOcko via Flickr

Gerelateerde artikelen:

[vraag de experts het biokatoenen hemd van het lijf](#)